

Skåbyggja kraftverk, Nord-Fron kommune, Oppland fylke - kommentarer til innkomne høringsuttalelser.

Fylkesmannen i Oppland uttaler, gjengitt i kursiv:

«Fylkesmannen fremmer innsigelse til at det gis konsesjon for utbygging av det omsøkte kraftverket i Skåbyggja ut fra hensynet til det svært verdifulle bekkekløftøkosystemet i Vinstradalen. Innsigelsen er fremmet med hjemmel i vannressurslovens § 24. Dersom det likevel gis konsesjon for en utbygging må det stilles følgende vilkår i en ev. konsesjon:

- Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen på 0,274 m³/sek i perioden 01.05 - 30.09 og 0,022 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04.

Tiltakshavers kommentar:

Tiltakshaver kommer til å holde seg til omsøkt minstevannsslipp.

- Krav til restaurering og istandsetting etter fysiske inngrep i forbindelse med anleggsarbeider, som veger, riggområde og ev. massedeponi.

Tiltakshavers kommentar:

Tiltakshaver vil sørge for skikkelig opprydding i anleggsområdene.

- Anleggsarbeid innenfor en avstand på 500 m fra hekkelokalitet må ikke skje i perioden 01.04 01.07 for fjellvåk og perioden 01.03 - 01.07 for hønsehauk.

Tiltakshavers kommentar:

Disse rovfuglene har ofte alternerende reir som de benytter. Tiltakshaver vil derfor i forkant av anleggsstart la en ornitolog undersøke hvilke reir som det er aktivitet i.

- Hjemmel til å pålegge utbygger å utrede og gjennomføre biotoptiltak på hele den strekningen som berøres av utbyggingen.

Tiltakshavers kommentar:

I den videre saksbehandlingen vil tiltakshaver være åpen for diskusjoner om biotoptiltak med NVE.

- Standard naturforvaltningsvilkår.

Tiltakshavers kommentar:

- Hjemmel til å pålegge undersøkelser/overvåking av vannkvalitet og begroing.

Tiltakshavers kommentar:

Også her vil tiltakshaver være i aktiv dialog med både Vannregionmyndigheten og NVE.

- *Der anleggsveg og rørgate berører dyrket mark må berørt areal tilbakeføres til dyrket mark ved avslutning av anlegget. Rørgate over dyrket mark må legges minimum 1,2 m dypt. For utførelse av arbeid på dyrket mark må dette utføres i tråd med prinsipper som framgår av Bioforsk Rapport Vol. 7 Nr. 181 2012 Flytting av oppdyrket jordsmonn for reetablering av jordbruksarealer, kap. 2.2.1 - 2.2.3.*

Tiltakshavers kommentar:

I rørgrofta skal det øverste matjordlaget, ca. 30 cm, tas vare og plasseres i egne ranker. Det neste jordlaget, ca. 50-60 cm, legges også for seg i egne ranker. Det tredje jordlaget, ca. 130 cm, legges likeledes for seg. Jordlagene skal ikke blandes og legges tilbake i rørgrofta ved å legge det 3. jordlaget tilbake først og aller sist matjordlaget. Det vil sikre at den dyrkede marka blir tilbakeført til tilnærmet opprinnelig tilstand. Når driftsvannrøret på 100 cm og omfyllingsmasser er lagt, er det overdekning på 120 cm. Dreneringsgrøfter som rørgrofta eventuelt må krysse settes i stand slik at dreneringsgrøfter fungerer som før. Rørtraséen skal ikke tilsås med fremmede arter, men revegeteres med stedlig vegetasjon.

- *Det forutsettes at omsøkt slukeevne fastsettes som maksimal tillatt slukeevne i en ev. tillatelse.»*

Tiltakshavers kommentar:

Tiltakshaver kommer til å bygge kraftverket med omsøkt max. slukeevne på 4,2 MW.

Nord-Fron kommune uttaler:

Nord-Fron kommune er positive til søknaden om utbygging Skåbyggja kraftverk under forutsetning av at NVE setter vilkår om følgende:

1. *Rørtrase, landbruksjord og andre områder som blir påvirket av tiltaket må settes i stand etter anleggsperioden, også med tanke på ei raskest mulig reetablering av vegetasjon. Matjordlag må ivaretas.*
2. *Anlegget må sikres med tanke på folk, beitedyr og vilt.*
3. *Utbygger bør sørge for at adkomsten til bekkekløfta frå kraftstasjonsområdet blir tatt vare på i størst mulig grad, eventuelt med kompensierende tiltak, for å ivareta et naturbasert friluftsliv og reiseliv i bekkekløfta.*
4. *Utbygger bidrar til å sette i stand bru over Skåbyggja langs gamle Skåbudalsvegen.*

Tiltakshavers kommentar:

Tiltakshaver tar kommunens positive innstilling til bygging av Skåbyggja småkraftverk til etterretning.

Pkt. 1: I rørgrofta skal det øverste matjordlaget, ca. 30 cm, tas vare og plasseres i egne ranker. Det neste jordlaget, ca. 50-60 cm, legges også for seg i egne ranker. Det tredje jordlaget, ca. 130 cm, legges likeledes for seg. Jordlagene skal ikke blandes og legges tilbake i rørgrofta ved å legge det 3. jordlaget tilbake først og aller sist matjordlaget. Det vil sikre at den dyrkede marka blir tilbakeført til tilnærmet opprinnelig tilstand. Når driftsvannrøret på 100 cm og omfyllingsmasser er lagt, er det overdekning på 120 cm. Dreneringsgrøfter som rørgrofta eventuelt må krysse settes i stand slik at dreneringsgrøfter fungerer som før. Rørtraséen skal ikke tilsås med fremmede arter, men revegeteres med stedlig vegetasjon.

Pkt. 2: Det er kun inntaksbassenget som kan representere fare for folk, beitedyr og vilt. Her kan det bli aktuelt å sette opp et gjerde rundt bassenget, eller velge en damtype som gir liten

oppdemming av vann. Med damløsningen coanda inntak unngås at det blir isstuvning i inntaksbassenget.

Pkt. 3: Besøkende som ønsker å se bekkekløfta kan parkere bilen ved kraftstasjonen. Herfra kan man ta seg til fots inntil bekkekløfta. Bekkekløfta er forøvrig lite tilgjengelig og ikke særlig innbydende for fotfolk.

Pkt. 4: Rester etter brua består av brukar som muligens er et bevaringsverdig kulturminne. Kravet/ønsket om å restaurere gangbrua må drøftes med miljø- og kulturminnemyndigheter om det er mulig eller ønskelig at brua settes i stand. Området må befares på barmark.

Oppland fylkeskommune uttaler:

«I samsvar med fylkesrådmannens innstilling fattet fylkesutvalget slikt enstemmig vedtak:

1. *Fylkesutvalget har innsigelse til søknad om konsesjon for Skåbyggja kraftverk i Nord-Fron kommune inntil undersøkelsesplikten jf. kulturminnelovens § 9 er oppfylt, og tiltakets forhold til automatisk fredete kulturminner er avklart.*
2. *Fylkesutvalget mener det er viktig å unngå ytterligere inngrep innenfor det nasjonalt/internasjonalt verdifulle bekkekløftøkosystemet langs Vinstra og frarår ut i fra det en utbygging av Skåbyggja kraftverk.*
3. *Dersom det likevel skulle bli en utbygging forutsetter fylkesutvalget følgende krav til avbøtende tiltak:*
 - *Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen skal minst være på 274 l/s i perioden 01.05 30.09 og 22 l/s i perioden 01.10 - 30.04*
 - *Standard naturforvaltningsvilkår*

Dersom vilkårene ikke blir tatt inn i konsesjonen fremmer fylkesutvalget innsigelse med hjemmel i vannressurslovens § 24, og begrunnes med hensynet til vannforskriftens § 12 for 2. og 3. punkt i listen.»

Tiltakshavers kommentar:

Pkt. 1: Tiltakshaver kommer ikke til å starte anleggsarbeider før forholdet til kulturminner er avklart.

Pkt. 2: Tiltakshaver mener at 274 l/s minstevann sammen med avrenning fra restfeltet på 153 l/s må være tilstrekkelig.

Pkt. 3: Tiltakshaver kommer til å holde seg til omsøkt minstevannsslipp.

Statens vegvesen uttaler for Skåbyggja:

«Planen forutsetter inntaksdam i Skåbyggjas øvre del med rørgate ned til kraftstasjonen som er lokalisert nede ved Vinstra-elva. Planen berører fylkesveg 255, som vil kreve tillatelse fra Statens vegvesen på følgende punkter:

- *Kryssing over fylkesvegen med rørgata.*
- *Avkjøring fra fylkesvegen til kraftstasjonen.*
- *Nærføring til fylkesvegen med rørgata.*

Ved en eventuell utbyggingstillatelse må utbyggeren sende søknad til Statens vegvesen, før arbeidene starter. Søknadene vil bli behandlet positivt av Statens vegvesen med følgende vilkår:

- *Kryssing over fylkesvegen med rørgata må baseres på boring gjennom veien.*
- *En kan regne med at det vil bli gitt avkjørselstillatelse fra fylkesvegen til kraftstasjonen med krav til teknisk standard (utforming og sikt). Dette vil vi komme tilbake til når det foreligger en konkret søknad.*

- *En kan ikke regne med at det blir gitt tillatelse til å legge rørgrøfta så nære fylkesvegen at dette kan medføre fare for skade på vegen eller skape problemer for framtidig drift og vedlikehold av denne.*

Ut i fra oversendte tegninger vil kraftstasjonen bli anlagt utenfor byggegrensa på 30 meter langs fylkesvegen.

Med disse forbeholdene har ikke Statens vegvesen merknad til at blir gitt tillatelse til Skåbyggja kraftverk.»

Tiltakshavers kommentar:

Statens vegvesen legger opp til en ryddig og grei prosess som vil bli fulgt opp av tiltakshaver når et positivt konsesjonsvedtak foreligger.

Direktoratet for mineralforvaltning uttaler:

«Vi har gått gjennom dei aktuelle områda og finn at tiltaka ikkje vil røre ved bergreittar eller kjende, regionalt eller nasjonalt viktige førekomstar av mineralske ressursar. Direktoratet har følgjeleg ikkje merknader til dei omsøkte prosjekta.»

Tiltakshavers kommentar:

Tiltakshaver tar uttalelsen til etterretning.

Norsk Maritimt Museum uttaler:

«Utbyggingene vurderes ikke å ha negative konsekvenser for kulturminner under vann. NMM har ingen anmerkninger til søknadene.»

Tiltakshavers kommentar:

Tiltakshaver tar uttalelsen til etterretning.

Forum for Natur og Friluftsliv uttaler om Skåbyggja:

«Minstevassføring på en strekning av 3380 m. Synlig med landskapsverdi i terrenget. Bekkekløft, flommarksskog og gammel barskog (verdi B). Flere rødliste lav- og sopparter er knyttet til disse naturtypene. Vi ser behov for mer utredning av konsekvenser for naturmangfold med bekkekløfter og fossesprøytsoner og vannlevende organismer.»

Tiltakshavers kommentar:

Tiltakshaver har fått utført en tilleggsutredning av biologisk mangfold og velger å sitere hele utredningen uavkortet:

«I det følgende er det diskutert faktorer som kan ha betydning for opprettholdelse av biologisk mangfold i bekkekløfter ved kraftutbygging. Det er også gjort en gjennomgang av hvilke verdier som finnes i bekkekløfter i Skåbyggjas nærområder sammenlignet med bekkekløften i Skåbyggja.

• Restfelt og nedbør

Et sidevassdrag til Skåbyggja, Ommundsåa, har samløp med Skåbyggja ca. 800 m nedstrøms planlagt inntak. De største verdiene knyttet til naturtypen bekkekløft finnes på strekningen fra Ommundsånas samløp mellom Skåbyggja til samløpet med Vinstra.

Ommundsåa bidrar med en vannføring som tilsvarer i overkant av 10 % av middelvannføringen i Skåbyggja. Dette restfeltet vil, sammen med overløpssituasjoner og slipp av minstevannføring, bidra til lokalklimaet på strekningen med størst verdi for biologisk mangfold.

I følge meteorologiske data, er det mest nedbør i juni til oktober i dette området. Denne perioden er vekstsesongen til lav, moser og sopp. Det er derfor grunn til å tro at nedbøren, sammen med selve terrengutformingen, er de viktigste faktorene for forekomstene av fuktighetskrevende arter i området.

• Bekkekløftverdier i området

Biologisk mangfoldverdier knyttet til bekkekløfter er godt dokumentert i Vinstra elv og sidevassdrag, samt i andre vassdrag i Gudbrandsdalen gjennom bekkekløftprosjektet (naturfaglige registreringer i naturtypen bekkekløft og bergvegg i regi av Direktoratet for naturforvaltning). Skåbyggja og en lokalitet i Vinstra, oppstrøms sammenløpet med Skåbyggja er også undersøkt. Alle dellokalitetene i Skåbyggja (prosjektområdet), og tilgrensende areal i Vinstra har fått verdi B (viktig). Selv om forekomsten av bergvegger langs Skåbyggja er stor, er lavfloraen sparsomt utviklet (jfr bekkekløftprosjektet og biologisk mangfoldrapporten for Skåbyggja kraftverk), og ingen av de typiske "Gudbrandsdalsartene" knyttet til bergvegg er registrert. De fleste av de registrerte rødlisteartene i prosjektområdet er primært knyttet til gammel, fuktig skog. Generelt er bekkekløfta i Skåbyggja relativt artsfattig og lite variert i forhold til flere andre bekkekløftlokaliteter i hovedelva Vinstra og sidevassdrag (f.eks. Hatta og Lomma).

I Hatta og Lomma er de biologiske verdiene større enn i Skåbyggja. Både Hatta og Lomma har fått verdi A-svært viktig. Dette på tross av sterkt redusert vannføring pga. fraføring av vann til Nedre Vinstra kraftverk. Flere av artene, både rødlistearter og andre som er registrert der, er avhengige av et fuktig lokalklima.

I bekkekløfta på elvestrekningen Graupesand-Rognli i Vinstra er det registrert 36 rødlistearter (de fleste er sopp og lav). Denne elvestrekningen har samlet fått nasjonal verdi (A-verd i-s vært viktig). Vinstra er fraført en betydelig andel vann (til Nedre Vinstra kraftverk) i forhold til naturlig situasjon. De samme rødlisteartene som er registrert i Skåbyggja er også registrert her (med unntak av én art). I tillegg er artene registrert på flere av de andre bekkekløftlokalitetene i sideelvene til Vinstra elv. De fleste rødlisteartene på alle lokalitetene er primært knyttet til gammel skog.

Ved en grundig gjennomgang av dokumentasjonen som har kommet fram gjennom bekkekløftprosjektet, ser det ut til at forekomstene av fuktighetskrevende arter (kryptogamer og sopp) er minst like store langs elvestrekninger med vesentlig redusert vannføring. Det kan derfor se ut som de biologiske verdiene knyttet til bergvegger og skog i bekkekløfter ikke utelukkende er avhengig av vannføringen i vassdraget, men at det like mye er faktorer som terrengutforming, soleksponering, forekomst av tett skog og nedbør som bidrar til å gjøre bekkekløfter til egnede leveområder for fuktighetskrevende arter.

På bakgrunn av det som har kommet fram under denne gjennomgangen av biologisk mangfold og fysiske faktorer i bekkekløftsystemer i Vinstravassdraget, kan det se ut som om det ikke foreligger et godt nok grunnlag for å si at bekkekløftøkosystemet i Skåbyggja vil bli så sterkt påvirket av redusert vannføring som tidligere antatt (jfr biologisk mangfoldrapport for Skåbyggja kraftverk, datert 31.10.2012).

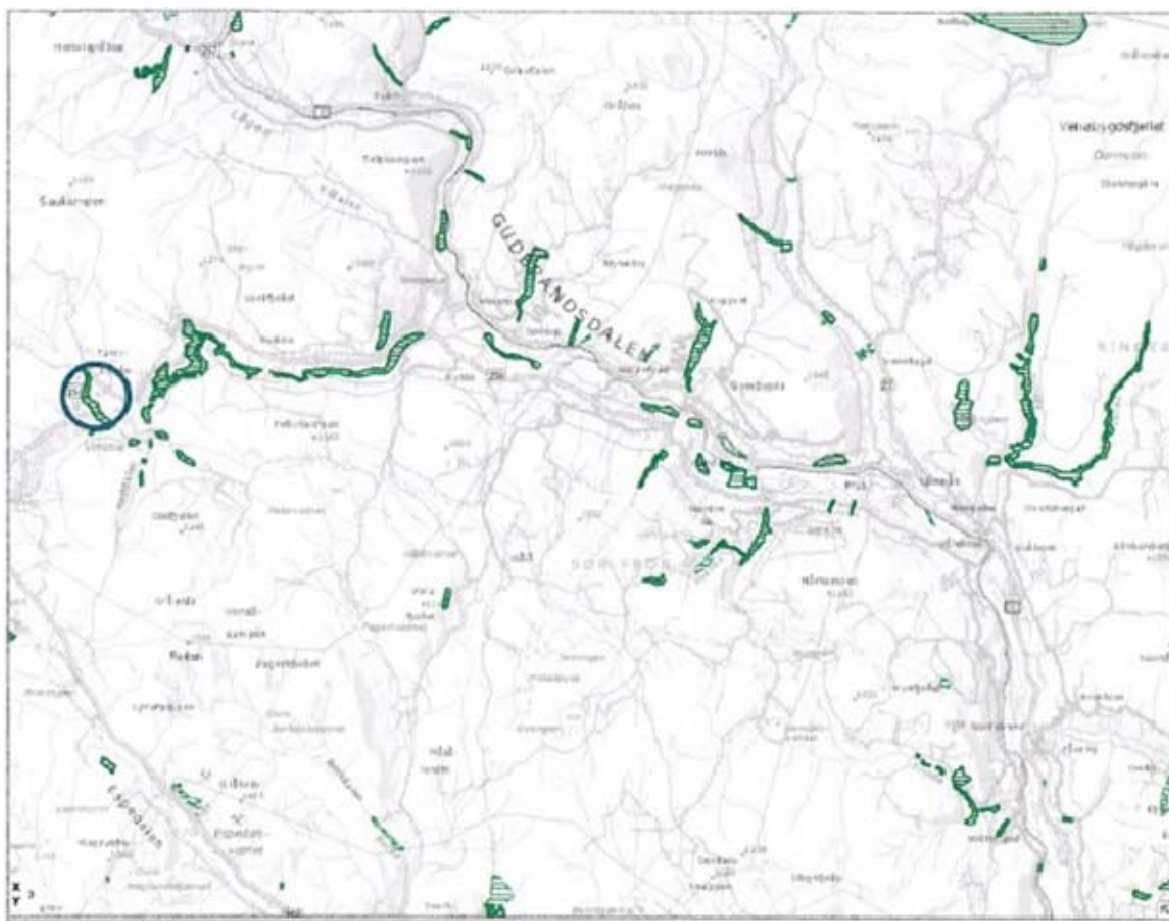
Tiltaket kan imidlertid bli negativt for enkeltarter slik som lavarten *Lobothallia melanaspis* (NT) som vokser på stein og berg i vannkanten, og som derfor er ekstra følsom for vannstandsendringer. Arten er registrert i øvre del av prosjektområdet, oppstrøms bekkekløfta. Det er ikke grunn til å tro at arten forsvinner helt pga. redusert vannføring da det fremdeles vil gå flommer og minstevannføring i elva, men forekomstene vil sannsynligvis minke. Den er registrert på flere lokaliteter i regionen, og har ellers utbredelse i hele landet

(Artsdatabanken). I denne regionen vil leveområder for arten bli ivaretatt i andre vassdrag som ikke blir berørt av kraftutbygging (f.eks. Sjoa i Vågå og Fagerliåe i Sel).

Andre bekkekløfter av større verdi, både i hoveddalføret og i Vinstradalen, vil bidra til å opprettholde artsmangfoldet knyttet til denne naturtypen hvis dette mot formodning skulle bli redusert som følge av utbyggingen. Det må også nevnes at det er flere verna vassdrag (bl.a. Gausa, Sjoa og Frya) i nærheten hvor verdier knyttet til bekkekløftmiljø også blir ivaretatt. De biologiske verdiene i verna vassdrag skal ikke være påvirket av inngrep som kraftutbygging.

• Fisk

Fylkesmannen mener at aurebestanden i Skåbyggja vil bli skadet pga. lav minstevannføring om vinteren. Det vil imidlertid være en vanlig situasjon om vinteren at kraftverket må stå pga. av lav vannføring, og vannføringen vil da bli som før utbygging. I slike perioder vil forholdene for fisk bli de samme som før utbygging. Ellers vil minstevannføring og restvannføring avbøte negative konsekvenser. Ut fra dette vurderes skadene på den tynne fiskebestanden å bli liten. Det må også understrekes at forholdene for fisk vil bli opprettholdt i Vinstra elv.»

Kart fra Naturbase (Dir nat, 2013) Flertallet av de grønne feltene viser naturtypen bekkekløft og bergvegg. Skåbyggja lengst vest på kartet. Hatta og Lomma ligger sørøst for Skåbyggja.

Vern nedre Otta uttaler:

«Minstevassføring på ei strekning av 3380 m. Synlig i terrenget. Bekkekløft, flommarksskog og gammel barskog. Flere rødliste lav- og sopparter er knyttet til disse naturtypene. Området er urørt og ligg i Skåbudalen, - området er registrert som bekkekløft og er vurdert til å være regional til nasjonal verdifullt».

Tiltakshavers kommentar:

Viser til tilleggsutredningen.

Laugens Venner uttaler:

«Skåbyggja er en viktig del av elvekløftøkosystemet og elvekløftlandskapet Vinstra. Dette elvejuvkomplekset er, sammen med Nordåa og Søråa i Ringebu, det mest verdifulle både i Oppland og i landet. Området må anses som internasjonalt unikt. Skåbyggja er et delområde som utfyller og forsterker kvalitetene i resten av elvekløftøkosystemet langs Vinstra. Skåbyggja er del av et svært verdifullt kløftesystem som allerede er berørt av tidligere vannkraftutbygging. Det er svært viktig å unngå ytterligere inngrep innenfor det nasjonalt/internasjonalt verdifulle bekkekløftøkosystemet langs Vinstra. Naturtypen bekkekløft vil få redusert verdi fordi mindre vannføring vil medføre at de mest fuktighetskrevene artene kan gå ut eller få reduserte bestander. Dette innebærer at bekkekløftøkosystemet endres og verdiene reduseres. Vurdert isolert ut fra naturmangfoldet i Skåbyggja blir ikke de negative konsekvensene for naturmangfoldet så store. På bakgrunn av at Skåbyggja er en viktig del av dette elvekløftøkosystemet, vil den omsøkte utbyggingen være i strid med naturmangfoldlovens forvaltningsmål for naturtyper (§ 5), og være svært uheldig. Dette må være god nok grunn til å avslå søknaden».

Tiltakshavers kommentar:

Viser til tilleggsutredningen.

SABIMA uttaler:

«Vi støtter Fylkesmannen i Opplands innsigelse mot utbygging av Skåbyggja og mener på det sterkeste at denne søknaden må avslås. Elvekløftverdiene til Vinstra med sine sidevassdrag er blant de aller største i Norge. I BioFokus' bekkekløftrapport for Vinstra-Skåbudalen står det at "for hele Vinstra-dalføret samlet vurderes mangeloppfyllelsen som bekkekløft svært høy (og på nasjonalt nivå nesten bare sidestil med Nordåa-Søråa)". Skåbyggja er en nærmest urørt bekkekløft som har stor verdi som særlig representativ i denne regionen med mange flotte bekkekløfter. I bekkekløftrapportens er Vinstra-Skåbudalen vurdert til regionalt til nasjonalt verdifull (4) for bevaring av biomangfold. I bekkekløftrapporten til Vinstra Rognli - Graupesand, som er helt tilgrensende til området for Vinstra-Skåbudalen-rapporten, slår BioFokus fast at (med uthevinger av oss): "Området må ses på som en del-lokalitet av hele Vinstradalførets svært verdifulle bekkekløftmiljøer, der de ulike delområdene samvirker og forsterker hverandre. I denne sammenheng er det viktig å se på hele elvejuvkomplekset opp til Olstappen (samt også Vinsterfossen ovenfor Olstappen) som ett samlet elvekløft-økosystem. Sammen danner de ulike del-lokalitetene et av de viktigste og mest intakte elvejuvområdene i Norge (og Europa), med en konsentrasjon av naturverdier knyttet til slike miljøer som er unikt i internasjonal målestokk. (...) Dette understrekes av at det hittil er påvist minst 67 rødlistearter i Vinstra-dalføret (alle dellokaliteter samlet) (2 CR, 10 EN, 16 VU, 37 NT, 2 DD), fordelt på 19 vedboende sopp, 16 makrolav, 14 skorpelav, 1 mose, 11 karplanter og 5 fugl. Mtp lavfloraen har en her omtrent alle aktuelle arter knyttet til beke- og elvejuvene i regionen, mange også i gode og levedyktige populasjoner. (...) Vinstra (samlet) vurderes sammen med Nordåa-Søråa som det mest verdifulle elvejuvområdet i Gudbrandsdalen (og helt i toppsjiktet nasjonalt)."

Vi mener derfor at det for hele Vinstra-systemet bør foreligge en grunnleggende skepsis til ethvert inngrep, særlig vannkraftutbygging. Vinstra er allerede regulert, og myndighetene må derfor sørge for at gjenværende mer urørte bekkekløfter, som Skåbyggja, bevares med hensyn til samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10. Her må den samlede belastningen ikke bare ses i sammenheng med de ni andre omsøkte kraftverkene i "Lågen-pakken". Her må man se til den samlede belastningen i hele Vinstra sitt bekkekløftsystem. Vi mener den samlede belastningen her tilsier at ingen videre utbygging bør tillates.

Angående de anleggstekniske inngrepene vil det bygges en varig anleggsvei i skogsterreng, bl.a. for å frakte ut tømmer. Dette vil altså innebære at en konsekvens av å gi konsesjon, er omfattende hogst i områder som tidligere har vært vanskelig tilgjengelig. Det fremgår av BioFokus' bekkekløftrapport for Skåbyggja at, selv om det har vært mye uttak av tømmer i området, så utgjør Vinstra-Skåbudalen et "godt og avgrenset bekkekløftmiljø med forholdsvis store verdier knyttet til gammelskog. Selv om mye av skogen er forholdsvis fattig på død ved så er store deler fritt for nyere hogstinnegrep." Dette bør også tas med i vurderingen av den samlede belastningen.

Vi stiller også spørsmål ved om datagrunnlaget er godt nok. I følge biomangfoldrapporten er det bare brukt én dag i et så vanskelig terreng. Kartleggeren har i følge kartet med befaringsrute, heller ikke

gått på vestsiden av elven (hvor det til dels er mindre bratt), og hvor man grunnet andre lysforhold kan forvente seg å finne andre arter. Da det i tillegg står tydelig i BioFokus' bekkekløftrapport for Vinstra-Skåbudalen, at de mente det var stort potensial for å finne flere rødlistearter, grunnet ugunstig inventeringstidspunkt for flere artsgrupper (karplantefloraen stort sett var visnet og dårlig

soppsesong), samt vanskelig topografi, samt at det ikke var noen botaniske undersøkelser gjort i området tidligere og ingen registreringer hverken i Artsdatabankens artskart eller i DNs naturtypebase, mener vi at det kreves grundigere feltundersøkelser av området. Det står riktignok i biomangfoldrapporten (side 11) at "Det regnes som sannsynlig at det finnes flere forekomster av de registrerte rødlisteartene i skogen i bekkekløfta. Det vurderes også som sannsynlig at det forekommer andre arter knyttet til gammelskog. Slike arter kan være knyttet til de fuktigste skogslokalitetene i bekkekløfta." Det står videre at det ikke kan "utelukkes at det finnes lokaliteter hvor kryptogamfloraen er rikere. Funn av en kalkkrevende begerlav på en bergvegg på østsiden av kløfta, kan tyde på at det enkelte steder kan være kalkrik berggrunn. Kalkholdig berggrunn kan gi større artsmangfold." Vi mener derfor at faktagrunnlaget, særlig artslisten og naturtypebeskrivelsene, ikke kan sies å være godt nok.

I biomangfoldrapporten står det at "Det er kjent at redusert vannføring kan være negativt for fuktighetskrevende arter / vekstmiljøer i bekkekløfta". En tydeligere måte å uttrykke det på er at fuktighetskrevende arter vanligvis blir borte når vannet forsvinner. Det står videre at "grunnet kunnskapsmangel om ulike arters toleranseevner i forhold til fuktighetsendringer, er det vanskelig å beskrive eksakt hvilke endringer som vil inntreffe for hver enkelt art. På generell grunnlag, antas det imidlertid at tørketålende arter vil øke sin utbredelse på bekostning av fuktighetskrevende arter."

Det står videre at "Når det gjelder rødlistede moser, lav og sopp som er registrert langs vannstrengen, eller i skog langs elva (i bekkekløfta) er det kjent at tre av artene i hovedsak er knyttet til fuktig miljø." Bl.a. laven *Lobothallia melanaspis* (NT) som er sårbar for endringer i vannføring. Her konkluderer rapporten med at "En kan derfor anta at utbredelsen vil minke langs Skåbyggja da vannføringen blir mindre i lange perioder av året". Og videre "når det gjelder to av de andre rødlisteartene, huldrenål (NT) og soppen rynkeskinn (EN), er dette arter knyttet til gammel, og gjerne fuktig skog. Redusert vannføring vil også medføre at skogsmiljøet i bekkekløfta blir tørrere."

Deretter konkluderer biomangfoldrapporten med at "Skåbyggja kraftverk gir middels negativ påvirkning og dermed middels negativ konsekvens for terrestrisk biologisk mangfold." Vi mener at inngrep i en tidligere urørt bekkekløft med fossefall og ørret og med rødlistearter både i vannstrengen og i fuktig gammelskog, arter som sannsynligvis vil gå sterkt tilbake da hele den fuktighetstilpassede naturtypen vil påvirkes negativt, må vurderes som "sterkt negativ påvirkning".

Utbygging her ville være et brudd på naturmangfoldloven § 4 og 5.

Vi legger også merke til at søknaden bare nevner fordelene med utbyggingen for lokalmiljøet. Vi vil derfor informere om at en utbygging som fører til at elven legges i rør og at fossen blir borte definitivt vil oppleves sterkt negativt for mange, og viser bl.a. til høringssvaret fra FNF Oppland og fra Laugens Venner og Vern Nedre Otta. Naturen i Gudbrandsdalen, med sine fosser og fall, er et turistmål i seg selv, og rørlegging av flere av disse kjennetegnene i landskapet vil kunne føre til at området blir mindre attraktivt for turister og at rekreasjonsverdiene for lokalbefolkningen vil oppleves som mindre.»

Tiltakshavers kommentar:

Også her viser vi til tilleggsutredningen.